КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економічної та соціальної географії
Кафедра історії світового українознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана з навчальної роботи
_____ Володимир ПАСЬКО
«__» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДІЙ

для студентів

галузь знань	**10**	**Природничі науки**
спеціальність	**103**	**Науки про Землю**
освітнього рівня	**бакалавр**	
освітня програма	**Геоекологія та екосистемні послуги**	
вид дисципліни	**Обов'язкова**	

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2024/2025**
Семестр	**1**
Кількість кредитів ECTS	**3**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**залік**

Викладач: **Горбань Тетяна Юріївна** д.п.н., професор кафедри історії світового українознавства

Запотоцький Сергій Петрович, доктор географічних наук, професор кафедри економічної та соціальної географії

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2024

Розробник: **Горбань Тетяна Юріївна** д.п.н., професор кафедри історії світового українознавства

Запотоцький Сергій Петрович, доктор географічних наук, професор кафедри економічної та соціальної географії

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри економічної та соціальної географії
_____ Костянтин МЕЗЕНЦЕВ
(підпис)

Протокол № 11 від « 18 » червня 2024 р

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри фізичної географії та геоекології
_____ Людмила БІЛОУС
(підпис)

Протокол № 1 від «30 » серпня 2024 р

Схвалено науково - методичною комісією Географічного факультету

Протокол від « 30 » серпня 2024 року №7
Голова науково-методичної комісії _____ (Наталія КОРОГОДА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 30 » серпня 2024 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – дати студентам знання про історію університетської освіти, основні етапи діяльності Київського університету загалом та географічного факультету зокрема, сприяти адаптації першокурсників до навчання в університеті із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати:

1.1 основні історичні передумови формування університетської освіти у світі;

1.2 основні етапи та особливості розвитку освітніх процесів на українських землях;

1.3 Володіти елементарними навичками наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно політичних, економічних, культурних подій та явищ

2. Вміти:

2.1 охарактеризувати особливості впливу світових університетських традицій на формування української освітньої системи;

2.2 розуміти суть історичних процесів, які впливали на розвиток університетської освіти на українських землях;

3. Володіти елементарними навичками формування самостійних висновків щодо освітніх процесів у світі, в Україні та у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка у різні хронологічні періоди, застосовувати на практиці знання, отримані в процесі навчання.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Ознайомлення з першоджерелами класичної освіти та її традиціями. Висвітлення особливостей західноєвропейської університетської освіти на різних етапах історичного розвитку від давнини до сучасності. Характеристика еволюції вітчизняної вищої освіти, становлення і функціонування університетів на українських землях. Історичний огляд процесу заснування та подальшої науково-педагогічної діяльності університету в Києві (XIX – XXI ст.). Аналіз сучасного становища КНУ імені Тараса Шевченка та географічного факультету на фоні світових тенденцій у сфері вищої освіти.

4. **Завдання (навчальні цілі)**: дозволяють набути здобувачеві наступні загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньою програмою:

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.(ЗК1);

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.(ЗК2);

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.(ЗК3);

- Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер (ЗК5).

- ЗК 6^1 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. (ЗК 6^1)

1. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1 - знати; 2 - вміти; 3 комунікація; 4. автономність та відповідальність)		**Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання**	**Методи оцінювання**	**Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни**
Код	**Результат навчання**			
	Знати			
1.1.	Першоджерела класичної освіти, зміст найважливіших категорій та визначень з історії розвитку вищої освіти в Європі від давнини до сучасності	Лекція, семінарська робота	контрольна робота № 1, реферат 1	10
1.2.	Особливості становлення і розвитку вищої освіти на українських землях			10
1.3.	Історію Київського національного університету імені Тараса Шевченка			10
1.4.	Особливості становлення і розвитку вищої географічної освіти на українських землях			10
1.5.	Історію географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка			10
	Вміти			
2.1.	Визначати сутність світових трансформацій в сфері вищої освіти на сучасному етапі	Лекція, семінарська робота	контрольна робота № 1	10
2.2.	Робити порівняльний аналіз розвитку університетської освіти в Європі та в Україні			10
2.3.	Визначати сутність світових трансформацій в сфері вищої географічної освіти на сучасному етапі			10

2. 4.	Робити порівняльний аналіз розвитку географічної освіти в Європі та в Україні			10
	Комунікація			
3. 1.	Представляти результати наукового пошуку у формі доповідей з використанням сучасних технологій, коректно вести дискусію.	Лекція, Семінарські робота	дискусії	5
	автономність та відповідальність:			
4.1	Самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу з різних джерел;	Семінарські робота	залік	5
4.2	вирішувати самостійно комплексні завдання, що поставлені в індивідуальних роботах;	Самостійна робота		
4.3	Самостійно приймати та обґрунтовувати власні рішення	Самостійна робота		

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код) **Програмні результати навчання (назва)**	**1.1**	**1.2**	**1.3**	**1.4**	**1.5**	**2.1**	**2.2**	**2.3**	**2.4**	**3.1**	**4.1-4.3**
ПРН01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю, геоекології, маркетингу й відновлення екосистемних послуг.	+	+	+		+		+	+	+	+	+
ПРН02. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ в цілому та зокрема в галузі транскордонного екологічного співробітництва.	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
ПРН13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення, зокрема й щодо організації екосистемних послуг.	+	+	+	+	+	+					

7. Схема формування оцінки.

7.1. Організація оцінювання:

У курсі передбачено 2 змістові частини. Заняття проводять у вигляді лекцій та семінарських занять. Завершується дисципліна заліком.

- **Семестрове оцінювання**: кількість балів, що студент отримує протягом семестру, є сумою балів, що були отримані при оцінюванні виконаних самостійних робіт, опитування під час самостійних занять та написання контрольних робіт.

Організація оцінювання: опитування у тестовій та письмовій формі проводиться після завершення викладання кожної теми.

Контрольні роботи (КР) проводяться у тестовій формі. Студенти, які отримали за КР меншу за мінімально передбачену кількість балів, перескладають її.

Оцінювання за формами контролю:

	ЗЧ1		***ЗЧ2***	
	Min. – 18 балів	*Max.– 30 балів*	*Min. – 18 балів*	*Max.– 30 балів*
Опитування	*«1» x 5= 5*	*«2» x 5 = 10*	*«1» x 5= 5*	*«2» x 5 = 10*
Самостійна робота	*«2» x 5 = 10*	*«3» x 15 = 15*	*«2» x 5 = 10*	*«3» x 5 = 15*
контрольна робота *	*«3» x 1 = 3*	*«5» x 1 =5*	*«3» x 1 = 3*	*«5» x 1 =5*
«1» – мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент. 1 – мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань. * – усі контрольні роботи (КР) мають розрахунково-аналітичний характер				

- Умови допуску до заліку: рекомендований мінімум для допуску – 36 балів. Для студентів, які набрали сумарно меншу від 36 балів (*рекомендований мінімум*) кількість, обов'язковою умовою для отримання допуску до заліку є написання рефератів по питанням пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

- Підсумкове оцінювання у формі заліку проводиться в письмовому форматі. Максимальна кількість балів на заліку – 40, мінімальна кількість балів, що додаються до семестрових – 24 *(60% максимальної кількості балів, відведених на залік)*.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістова частина 1	Змістова частина 2	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	*18*	*18*	*24*	*60*
Максимум	**30**	**30**	**40**	**100**

Загалом, формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», введеного в дію наказом № 170-32 від 11 квітня 2022 року.

7.2. Шкала відповідності

Зараховано /Passed	60-100
Не зараховано/ Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінарс	самостійна робота
Розділ 1. ***Короткий екскурс історії університетської освіти. Історія Київського університету***				
1	**Тема 1.** Першоджерела класичної освіти	1		
2	**Семінарські робота.** Освіта в епоху еллінізму		2	4
3	**Тема 2.** Особливості західноєвропейської освіти в період середньовіччя	1		
4	**Самостійна робота.** Університетські коледжі: причини виникнення, специфіка діяльності.		2	4
5	**Тема 3.** Розвиток класичних освітніх закладів в період Нового часу	2		
6	**Семінарські робота.** Університети і єзуїтські академії: спільні риси та відмінності		2	4
7	**Тема 4.** Історія вищої освіти на українських землях	2		
8	**Самостійна робота.** Утворення та діяльність Острозької академії		1	4
9	**Тема 5**. Заснування університету Св. Володимира в Києві та його діяльність у XIX – на початку XX ст.	2		
10	**Семінарські робота.** Національні рухи і міжетнічні відносини у студентському середовищі в XIX ст.		1	4
11	**Тема 6.** Київський університет в добу національно-визвольних змагань 1917 – 1921 рр. та за часів радянської влади	1		
12	**Самостійна робота.** Київський університет в роки Другої світової війни		1	10
13	**Тема 7.** Розвиток Київського університету в умовах державної незалежності України	1		
14	**Семінарські робота.** Впровадження новітніх технологій в освітній процес		1	10
Розділ 2. ***Короткий екскурс історії вищої географічної освіти. Історія Київського університету***				
16	**Тема 8.** Першоджерела класичної географічної освіти	1		
17	**Тема 9.** Історія географічної освіти на українських землях	1		
18	**Тема10**. Історія географічних досліджень в Київському університеті.	1		
19	**Семінарські робота.** Утворення та діяльність Українського географічного товариства		2	10
20	**Тема 11.** Розвиток географічного факультету Київського університету в умовах державної незалежності України	1		

21	**Семінарські робота.** Впровадження новітніх технологій в освітній процес на географічному факультеті		2	10
	ВСЬОГО	**14**	**14**	**60**

Загальний обсяг 90 ***год.***, у тому числі:
Лекції **– 14** *год.*
Семінарські – ***14*** *год.*
Самостійна робота **– *60 год.***
Консультації – **2***год.*

9. Рекомендовані джерела:

Основні: *(Базові)*

1. З іменем святого Володимира: Київський університет у документах, матеріалах та спогадах сучасників /Упоряд. В.Короткий, В.Ульяновський. – К., 1994.
2. Історія Київського університету: монографія: у 2 т. / О.В.Вербовий, І.М.Мороз, О.В.Даниленко та ін. – К., 2019.
3. Кузьмінський А.І. Вступ до університетських студій: навч. посіб. для студ. ун-тів. – Черкаси, 2004.
4. Терентєва Н.О. Вища (університетська) освіта: становлення і розвиток. – Черкаси, 2005.
5. Університетська освіта: Навч. посібник /Г.Я.Аніловська, Н.С.Марушко, Л.М.Томаневич. – Львів, 2010.

Додаткові:

1. Вища освіта України: ризики, сподівання, успіхи: монографія / М.Б. Євтух та ін. – К., 2015.
2. Історія Київського університету: монографія / І.В.Верба, О.В.Вербовий, Т.Ю.Горбань та ін. – К., 2014.
3. Історія університетської освіти: виникнення, становлення, розвиток. Збірник наукових праць молодих дослідників. Вип. 2. – Житомир, 2013.
4. Київський національний університет ім. Тараса Шевченка: шляхами успіху / ред. кол.: В.Скопенко, О.Третяк, Л.Губерський та ін. – К., 2006.
5. Кругляк М.Е. Життя та побут студентства підросійської України другої половини XIX - початку XX ст.: монографія. – Житомир, 2015.
6. Курляк І.Є. Загальний огляд історичного розвитку зарубіжної освіти (від стародавніх часів до XX століття): навч.-метод. посібник. – Львів, 2000.
7. Микитась В. Давньоукраїнські студенти і професори. – К., 1994.
8. Нариси з історії Університету святого Володимира //Колесник В.Ф., Казакевич ГМ., Могильний Л.П. та ін. – К., 2009.
9. Патриляк І.К. Нариси з історії Київського університету: навч. посібн. для студ. іст. фак.-ту / І.К.Патриляк, М.А.Боровик, О.В.Ляпіна. – К.; Ніжин, 2009.

10. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти: монографія. – Тернопіль, 2012.
11. Українська національна школа в свідомості українців в період революції 1917-1920 рр.// Збірник наукових праць НДІ Українознавства МОН України.- Т.3. – К., 2004. – С.167-175.
12. Фундатор вітчизняної географічної науки Степан Рудницький // Історія освіти, науки і техніки в Україні: матеріали IX Всеукраїнської конференції молодих учених та спеціалістів, 22 травня 2014 р. м. Київ. – К.: ФОП «Корзун Д.Ю.», 2014. – С. 197-199.
13. Культурно-мистецьке і спортивне життя університету: монографія/І.В. Верба, О.В. Вербовий, Т.Ю. Горбань та ін.; кер. авт. кол. В.Ф. Колесник. – К. ВПЦ «Київський університет», 2014.- С. 866-892.
14. Мовно-культурне питання в середовищі київської інтелигенції після першої російської революції// Другі києзнавчі читання: історія та етнокультура. До 100-річчя Української революції 1917-1921 рр. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 29 березня 2017 р.). – К.: «Фоліант», 2017. – С. 316-321.
15.Олійник Я.Б., Запотоцький С.П., Запотоцька В.А. Ринок житла Київського регіону: суспільно-географічний вимір: Монографія. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2019. - 172 с.